

Szerkesztőség: KIRCHNER E. féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Közlési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Közlési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDEK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E. féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj per soronként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETŐR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

ÁRVÁK ÉS ROKKANTAK.

Büszkesség fog csillogni annak a gyermeknek szemében, aki azt mondhatja, az én apám a hazáért halt meg. De ettől a büszkeségtől nem lakhatik jól az árva, mint a hogy nem élhet meg a háboru rokkantja se a kitüntetésekéből, amelyet a mellére tűztek. Hogy az árva fiuk büszke pillantását ne homályosítsa el a nyomoruság könnye, hogy a rokkant katona botja ne váljék koldusbotjává: ez a nemzetnek becsületbeli kötelessége.

Bizonyos, hogy nem fognak róla megfélekedezni. De az a soha le nem róható hála, amelylyel a nemzet a mai háboru hőseinek tartozik, egyebet is parancsol. Az, amit a háboru árvainak és rokkantjainak adni fognak, egy világért se viselje a könyörületnek, még kevésbé az alamizsnának színét.

Adjon nekik a nemzet annyit, amennyit csak módjában van; de akár sokat ad, akár keveset, annak ne legyen olyan mellékeze, mint aminővel a szűkölködők a kegyelemkenyeret, a hivatalos vagy társadalmi jótékonyok által adott falatokat gyakran kénytelenek lenyelni. Adósság törlesztése legyen ez, amelyért nem jár köszönet, — hiszen az árva halottjának, a rokkant hősnak azután is még mindig adóssai vagyunk.

Nem időelötti, ha ennek a gondolatával már most törődnek. Hetedik hónapjában az irtóztatóan sok áldozatot kívánó háborunak, már eddig is szomorúan nagy számmal vannak az apátlan árvák, a munkanélküli rokkantak. És ha vége lesz a háborunak, akár hamarabb, akár később lesz az, akkor már készen kell lenni az előké-

születeknek, az intézménynek, amelyek az árvák és rokkantak sorsáról gondoskodnak.

Dicsérni való, hogy mindkét irányban közös gondolat vezeti a készülődést. Az, hogy se az árvák, se a rokkantak ne legyenek kaszárnyaszerű, rendeltetését hirdető épületbe gyűjtve amely mégis csak a nyomoruság, a könyörület hajléka lenne. Az árvák, akik ilyen intézet közös ruháját viselnék, meg lennének különböztetve a többi gyerekektől s ha e megkülönböztetésben nincs is röstelni való, sőt ellenkezően, — annak, aki viselné, még se eshetik jól.

Csongrád község azt mondja és a száva bizonyára a szivekhez fog találni, hogy a háboru árváit a családokhoz kell befogadni. Akit özvegy anyja nem tud ellátni, vagy aki egészen magára maradt, azt vegyék magukhoz a jómódúak, s ha — ami előrelátható — az ilyen adoptálók nem lennének elegendő számmal, a szegényebb embereknek az állam segítsége tegye lehetővé, hogy a háboru egy vagy több árváját derék, apjához méltó polgárrá neveljék.

Büszkeségére szolgáljon minden családnak, ha egy-egy háboru árvája van, s ez a büszkeség jobbá tenné az árva helyzetét, aki a szeretet mellett ezt a megbecsültetést érezve, könnyebben viselné az árva-sorsot.

A rokkantakat se szabad menházakba tömni, hanem a legkönnyebb munkával járó alkalmazásokat juttatni nekik, hogy ezzel is magukat tarthassák fenn. Ha ezzel többeket kiszorítanának mai helyükből, az nem baj. Azok, akik a háboruba nem mehettek el, végezzék el majd a háboru után a nehezebb munkákat, — azok helyett,

akik a nemzetért a legnehezebb, legveszedelmesebb, önfeláldozással teljes munkában lettek rokkantak.

ARANYKÖNYV A MUNKA HŐSEINEK.

Biztosítani kell az ide termést. Nem szabad megengedni ebben az áldott szép hazában, hogy egy talpalatnyi termőföld is megműveletlenül maradjon. Ez most határtalanul fontosabb, de határtalanul nehezebb feladat is, mint máskor, mert a háboru a mezőgazdaságtól a munkaerő javarészét vonta el. És mert életbevágóan fontos, egyúttal pedig rendkívül nehezen megoldható ez a feladat, azért kell sikeres elvégzésére vállvetett buzgalommal egyesülnie a kormánynak a társadalomnak.

A kormány megteszi a magáét. A földművelésügyi miniszternek ebben a tárgyban az alispánokhoz és a törvényhatósági jogu városok polgármestereihez intézett rendelete gazdag programja a munka országos szervezésének és irányításának. De az eredmény elsősorban mégis a gazdálkodó község lelkes tevékenységétől, fokozott szorgalmától függ.

Ghilányi miniszter elrendelte megyei és községi, illetőleg körjegyzőségi gazdasági bizottságok alakítását az értelmiség bevonásával. Ezek a bizottságok lesznek hivatalos gondoskodni a termés biztosításáról és arról, hogy minden gazdaságilag használható terület be legyen vetve emberi vagy állati táplálékul alkalmas terményekkel. Igás állatok megvásárlását a gazdasági felügyelők díjtalanul közvetítik a gazdáknak. Az

ez, mely teljesen tiszta ideális magaslata emelkedve kiváltja az emberek szívéből a hősiességet.

A hazaszeretet bensőkben rejlő, belénk oltott érzelmének hirtelen felángolása a legszebb megnyilatkozása a háboruban termő érzelmeknek.

Amit költőink a hazaszeretetről oly meseri, oly meggyőző szavakban tárnak elénk, egyszerre életre kelnek bennünk. Egy pillanat alatt magunk előtt láttuk őseink magasztos példáit, megelevenedtek előttük dicső történelmünk csataképei, mert most átérezzük, átéljük azokat az időkét újból s talán sohasem nagyobb erővel mint éppen most. Atérezzük valamennyien, akik hazánk sorsát szívünkön hordjuk, hogy nagy erkölcsi kötelességek kapcsolódnak ezen érzelmekhez, mely érzelmek diadaláért, hogyha kell vagyont, vért, sőt életet is fel kell áldoznunk.

A magyar embert soha a hazaszeretetre figyelmeztetni, arra felhívni nem kellett, átérzte mint egy test, egy lélek a hazaszeretet hívó szózatát, átérzte, hogy öröm, boldogság, család, vagyon élet, mind előmér jellegű érzelmek, mulló jellegű tulajdonok és megszülte a hazaszeretet legszebb megnyilatkozását a hő-

A háboru hatásai.*)

(Folytatás).

Mihelyt azonban az erkölcsi hatásokról beszélünk, önkéntelenül az ethika terére tévedünk és első önkéntelen kérdésünk, vajjon a háborunak van-e ethikai hatása? Van-e a háboruban ethika, van-e benne erkölcs, teremte új erkölcsöket, hoz-e létre erkölcsi eredményeket?

S ime hölgyeim és uraim, ezen első kérdésessel kell felelnünk. Nemmel azért, mert a háboru természeténél fogva az erőszaknak, az ökölnök eszköze, és semmiféle erőszak nem teremthet erkölcsöt. És mindennek dacára be kell vallanunk, hogy az erőszak ezen eszközzeiben találunk hatalmas nagyszerű ethikai megnyilatkozásokat, nagyszerű, csodálatra méltó erkölcsi és lelki magasságok, melyeket azonban nem maga a háboru, mint háboru, hanem annak ethikai jelentősége, a vele szoros kapcsolatban levő magasztos, lelket emelő gondolatok váltanak ki, emelnek magasra.

Ime tehát, ha a háboru természete hozzá is magával, hogy erkölcsöt nem is termel, de

* Pongrács Alajos főreáliskolai igazgató V. M. I. Ö. E. elnökének március hó 11. tartott előadása.

számtalan erkölcsöt nemesít, felemel, de viszont másokat porba sújt, eltapos. Ebből önként következik, hogy a háboruban az emberi lélek mindentajta megnyilatkozását megjeljük, tehát nemcsak a jót, hanem a rosszat, az aljassat is. Nem elég tehát csak a jó oldalakat nézünk, nem elég csak a jó hatásokról beszélünk, hanem meg kell ismerkednünk azokkal a romboló, pusztító elemekkel is, melyek a háboru természetes követői, melyek úgy élednek fel, hogy talán az illető ember hamarjában észre sem veszi őket s csak midőn kissé mélyebben tekint bele a háboru világfelforgató kohójába, látja, hogy nem mind arany az, melyet ezen kohó kivált, hanem ott találja a salakot a nemes ércek mellett s így az ellentétet annál kirívóbbá, annál élesebbé teszi. S így míg magasabbá emeli az erényt, a valódi erkölcsöt, annál mélyebbre süllyeszt mindent, ami erkölcsötelen, ami gonosz.

Az első hatalmas hatás, melyet a háboru az emberek lelkében kivált az, hogy megmozgatja, feltre készíti a bennők rejlő energiát, munkaképességet, hogy ennek alapján a legszebb és a legmagasztosabb érzelmét az anyai föld szeretét, az ahhoz való ragaszkodást, ideális magaslata emelje. A hazaszeretet érzelme

alispán előterjesztésére a miniszter hajlandó megengedni a személyes szolgáltatás elrendelését és a közérő kirendelését. Az ezért járó térítés megfizetésére, valamint a vetőmag beszerzésére legelőszelűbben a községek, vagy a törvényhatóságok gondoskodhatnak előlegről, illetőleg kölcsönről. A miniszter megbízásából a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nagy készletet szerez be árpa, zab és tengeri vetőmagból. Mezőgazdasági gépek megrendelésében is szívesen támogatja a közönséget a miniszter, azonkívül gondoskodik arról, hogy nagyobb uradalmak az aratás munkájára hadifoglyokat vehessenek igénybe. Nyilvántartja és közzéteszi a miniszter a más vidékre is elszerezhető munkások adatait, megkönnyíti a gazdasági munkaszervezők megkötését s általában a földművelésügyi igazgatás egész szervezetével készségesen támogatja a gazdálkodó társadalmat.

Magát a nagy munkát azonban mégis csak a gazdálkodó közönségnek kell elvégeznie. Minden munkabíró ember — akár férfi, akár asszony vagy leány — dolgozzon minden igyekezetével. Kiváltképpen pedig dolgozzanak azok, akik hadiségélyben részesülnek és akik a mezőgazdaságban való nélkülözhetetlenségük címén kaptak fölmentést a hadkötelezettség teljesítése alól. Ha az ilyenek munkakészsége kifogás alá esik, méltók a kedvezmény elvesztésére és bizony el is fogják veszíteni.

Két nagy elv hassa át az egész társadalmat: az önségélynek és az egymássegítésnek az elve. Mindenki legjobb tehetsége szerint végezze el a saját munkáját, azután pedig siessen gazdálkodó polgártársainak a segítségére, esetleg pénzének is kölcsönbeadásával. Ez nemcsak emberséges, hanem hazafias cselekedet is lesz.

A balkáni népek az ő háborújuk idején el tudták végezni minden mezőgazdasági munkájukat. Vajjon a hazaszeretetről és munkabíraságról egyaránt híres magyar elmaradhat-e a balkáni népek mögött?

Ghulányi miniszter intézkedése folytán azok nevei, akik a termésbiztosítás nagy munkájában érdemeket szereznek, belekerül-

siességét. Ha a hősiesség érzelmét kissé behatóbban vesszük vizsgálat alá, látjuk, hogy ez az embernek felemelkedése az ideális magaslatra, melyben nem tekinti a maga énjét nem látja és keresi a maga érdekeit, hanem csak a közt, csak a haza érdekeit. Ez az igazi fényesség, a napnál tündöklőbb fényesség a háború sötétségében. Hisz nem mulik el nap, hogy ne olvassunk fényes, szinte szemkápráztató hadi tettekről, melyeknek figyelmes elolvasásánál csak az tűnik szemünkbe, hogy mily rettenetesen bátorossággal, mily életet megvető vakmerőséggel vállalkoznak egyesek, nagyon sokan, arra, hogy hazaszeretük igaz érzelmét ragyogtassák. Nem kell azt hinnünk, hogy ezeknek a hősöknek nincs veszíteni valójuk, igenis van, mert elveszitheti mindégylek azt ami mindenkinek a legdrágább, az életét. De felednek ezek ilyenkor mindent, elvették maguktól ifjúságot, boldogságot, szerelmet, családot, vagyont és életet, mert semmit sem becsül annyira, mint eszményét s ezen eszménye a tiszta, színarany hazaszeretet. Testet ölt ezekben az eszmény, testet ölt a régi dicsőség, a legendás hősök példája a nélkül, hogy maga tudná, érezné, hogy felemelkedett az eszmény magaslátára, hogy hőssé lett. Teszi azért, mert úgy érzi, hogy tennie kell, hogy semmiféle áldozat nem sok amit hazájáért hoz. Hőssé lesz, mert azzá teszi őt a hazai föld rajongó szeretete.

(Folyt. követ.)

a munka hőseinek aranykönyvébe, mely kiegészítő párja lesz a harcra küzdők aranykönyvének.

Van-e épkézláb magyar, aki nevének egyik vagy másik aranykönyvben való megörökítésével ne óhajtana bizonyosságot tenni az utókor előtt arról, hogy a világháború forgatagában nem volt méltatlan fia hősi nemzetének?

NAPIHIREK

Március 15. A mult tradícióhoz méltóan ünnepelte városunk hazafias e műközsége nemzeti fejlődésünk, szabadságunk születése napját a márciusi idusát. Nemzetiszínű lobogókat lengetett a tavaszi szellő. Déli tizenkét órakor a honvéd emlék szobornál a Közművelődési Egylet rendezett ünnepélyt, bár a csuf locs-pocsi miatt nem volt annyi ünneplő, mint a multban, de azért a lelkesedés csak olyan volt, mint a multban. A diákok a himnuszénekésével nyitották meg az ünnepélyt, majd Kuntz Henrik evang. lelkész mondotta el ünnepi beszédet, melyhez egy az Istenbe vetett bizalomtól áthatott szép fohászt mondott. Erre nagy hatást ért el Weifert István a gyönyörűen elszóvalt Talpra magyarjával. A szobor megkoszorúzása után az ifjúsági énekkar eldalolta a szózatot. — A főreáliskola ünnepélyéről más helyen számoltunk be. — Este a V. M. I. Ö. E. helyiségében folyt le szép számú közönség előtt a hazafias ünnepély, amikor a nap jelentőségéről, a mai nehéz viszonyokhoz mérlegelve Pongrác Alajos egyleti elnök mondotta el.

Hangverseny a Vöröskereszt javára. A Vöröskereszt hadikórház apólonói e hó 24. szerdán este 8 órakor a Vigadóban jótékony célú hangversenyt rendeznek. A rendezőség táradtságot nem kimélve igyekezett a fellépő erőket úgy válogatni, hogy közönségünknek valódi műélvezetet szerezzen. A műsor keretében szóló ének számokkal Fejér Ninus a csicsérgő dalosunk szerepel. Misányi Lajos a temesvári tanár művészi hegedűjátékával fog fellépni. Renger Frigyes és Ferch Vilmos zongorajátékkal fognak kedveskedni. Lesz trio és quartet és végül Ferch Vilmos szerzeményét, mely a nagyhétben Budapesten kerül előadásra Stella maris Endrődi gyönyörű verszetének megzenésítését fogják közönségünknek bemutatni, melynek szólóját kelleme hangjával Billek Károlyné fogja előadni. De szóljon helyettünk a gazdag és változatos műsor:

1. Delibes: „A király mondta” című opera nyitánya; négykézre zongorán: Ferch Vilmos és Renger Frigyes. 2. Puccini: „Gebet aus Tosca”. Slanski: „Zigeunerwädchen”; sopranszólo: Fejér Ninus. 3. Hegedűszólo: Misányi Lajos (Temesvár). 4. Goldmark: „Sába királynőjéből” hegedű: Nocker Béla, zongora: Renger Frigyes, harmónium: Ferch Vilmos. 5. Wagner-Brassin: „Feuerzauber” (Nibelungenring). Paul Juon: „Humoreske”; zongorán: Ferch Vilmos. 6. Hegedűszólo: Misányi Lajos (Temesvár). 7. Schumann: „Zongora ötös” I. tétel; I. hegedű: Nocker Béla, II. hegedű: Schönborn Agost, viola alta: Hanel Ferenc, violoncello: Schifnoszka Manó, zongora: Ferch Vilmos. 8. Ferch Vilmos:

„Stella maris”; sopranszólo: Billek Károlyné, zongora: Ferch Vilmos, I. hegedű: Nocker Béla, II. hegedű: Schönborn Agost, viola alta: Hanel Ferenc, violoncello: Schifnoszka Manó, férfikar. — Már most oly nagy az érdeklődés, hogy jegyek már alig vannak. A kevés jegy a kórház apólonóinél kaphatók.

A főreáliskola ifjúsága sikerült ünnepélyvel ünnepelte meg a márciusi idusát. Az ünnepély a Glückmann nagyertermében folyt le nagy számú közönség jelenlétében a következő műsorral: Az ifjúsági zenekar tüzzel játszotta a Radecki indulót, mire a magasabb osztályok férfikara magyar dalokat énekelt. Igen hatásos mély gondolatokban gazdag ünnepi hazafias beszédet mondott Bredurán Endre, mire Weifert István szavalta el a Talpra magyart. A zenekar kíséretével énekelt el az ifjúsági énekkar Lohagrin nászindulóját. Utána Petrovics Sándor Heine költeményét Belcazart szavalta el. Ezt követte Gárdonyi a bor című darabjának első felvonása, melyben a következők szerepeltek: Pataky M. Apfel S. Házi Hermin k. a. Truja B. Meszner K. Nemes E. Benő Ilonka k. a. Boros J. Kovács P. Tohr L. Hajdu M. Gömöri J. Erre művészi technikával gazdag előadásban Schönborn A. Weifert J. Kató Z. és Takács L. adták elő Csajkovszki. Andante Cantabile. A himnusz örök szép akkordjai zárták be a szép műsort, melynek minden számát a hálás közönség nagy tetszéssel fogadott.

Versecki tanár orosz fogságban. A háború kitörése óta hadban állott a versecki társadalmi rokonszenves fiatal tagja városunk kulturális életének munkás és agilis tagja, Dr. Kara Ferenc főreál iskolai tanár, aki mint tartalékos zászlós résztvevett a galíciai harcokban, hősiességgel küzdött, meg is sebesült, amint felépült ujult erővel, friss lelkesedéssel ismét a harcra ment. E hét elején az intézeti igazgatójához intézett levelező-lapján, arról értesíti, hogy az utóbb lezajlott harcokban orosz fogságba került s jelenleg utban van Sibiria felé.

Versecki hős póstatisztviselő. Sokan igen sokan földieink közül stettek a király hívó szózatára hallgatva a harcba, ki a puskát, fogta, ki lóra kapott, ki az ágyúhoz szegődött, mások a munkásosztagnál dolgoztak, ismét mások a tábori postánál tábori távirtda és telefonnál tesznek szolgálatot. Nehéz szolgálatot teljesít mint, elszántan küzdenek a fegyveresek, szorgalmasan dolgoznak a munkások, de a posta és távirtdai szolgálat nem csak nehéz, de felelősségteljes is. Derék postás gárdánk száma utthon ugyan csak megesappant, mert sokan hadiszolgálatot teljesítenek. Úzyszólván éjjel nappal hallgatják a Morsek egyhangú kopogását, feszült figyelemmel olvassák a tova futó szalagon a leadott szavakat, fülükön ott van a telefon kagyló és a sok hallóra mindégyleknek megadják a kapcsolatot. Így történt Galiciában B. városában is, ahol két derék postásunk teljesített szolgálatot. Amint a katonaság előbbre vonult a futó ellenséget üzni, a városka lakossága nem fért bőrbe, fésztagatni, csalni kezdett, a szegényeket elnyomták, sanyargatták. A károsultak a városban lévő úsztekhez fordultak obajukban orvoslásért. A úsztek nem a fegyveres erőhöz, hanem a postaszolgálatához voltak beosztva, de belátták a helyzet komolyságát és a sok teendő mellett még az igazság szolgálatát is magukra vállalták, az ényomottaknak

igazságot szolgáltattak, a bűnösöket elítélték. Rendet teremtettek a rakoncátlankodók között. Este korom sötétségben lámpással, revolverrel járkáltak az utcán, nem engedték meg, hogy 8 óra után még valaki az utcán legyen, hogy nyitva legyen kocsmá. Hálások is voltak ezen intézkedésért a lakosok. De elismeréssel volt a felsőbb parancsnokság is, a csász. és kir. 6. hadsereg hadtáparancsnoka H. altábornagy a feb. 20. parancsában a következőket mondja: Pados Antal posta főtiszt, mint egy tart. távirtda állomás vezetője B.-ben működött s ott mindenkor és minden alkalomkor kiváló értelemmel előbbre vitte a katonai érdekeket, amellet a helyiségben a rendet visszaállította, valamint érdemeket szerzett a lakosság érdekében kezdeményezett eljárással. Ezen munkálkodásában kiváló segítőtársa volt a hozzá beosztott Becskly Lajos postatiszt. — Indítva érzem magam ezen kötelességtudó tisztviselőnek a példát mutató maguktartásukért köszönetem és a legmagasabb szolgálat nevében az elismerést töl-mácsolni.

Orosz fogsságban. Ujabb hír egyik földünkön, ki az oroszok hadifogsságába került. Rektewald Károly a 61. gyalogezred katonája Wladivosztokból írt hozzátartozóinak. Ugyazintén orosz országi hadifoglyok között van Budin Antal József a Hack Mátyás üvegkereskedés alkalmazottja, aki levelében még két verseczi hadifogsságát jelenti: Kornauer Péter és Ostheimer Mátyást. A levélíró nagy hidegekről panasz-kodik. Hanem érdekes, hogy mindkettő a husvéti békéről álmodik levelében. Az első jelek után azonban nem itthon fogyasztják el a husvéti piros tojást.

Erdekes esküvő. Megható és kegyeletes ünnepség folyt le a múlt esütörtökön d. u. 4 órakor a verseczi Erzsébet-téren. Mueska Sándor szempei (Pozsony m.) illetőségű 29-ik ezredbeli vitéz katona, ki végigküzdötte a szerbiai harcokat, ujabb harcbanulása előtt örök hűséget esküdött Bölöni Ilona alsó csernatonai Háromszék m.) illetőségű mátkájának, ki messze földről tette meg a nagy utat, hogy választottjának az Ur szolgája előtt elmossa a holtönglant és holtönglant. A református vallásu mátkapárt Isten szabad ege alatt (nem lévén még a reformátusoknak Verseczen templomuk) ntü Kónya Gábor ref. tábortól elkész eskette össze tömördek katona és nagyszámu kíváncsi cibil jelenlétében. — A ritka szónoki tehetséggel megáldott lelkész, — kinek remek predikációiban vasárnapokként d. e. 11 órakor a Glückmann-féle nagy teremben tartatni szokott isteniszteleteken tömördek katona és polgári elem nyer ezekben a nehéz időkben lelki vigasztalást — az alkalomhoz mérte, magas beszédet intézett a katonához. Mint tanuk Kühlbürger Béla százados, Dr. Barna Domonkos főhadnagy szerepeltek, ékesen szóló tanubizonyosságul annak az üdvös és szeretetteljes viszonynak, mely a lelkes tisztikar és a legénység között fenáll. Ezt a szép és lélekemelő harmóniát a szertartás végeztével a lelkész kellőleg méltányolta is, melyre felhangzottak a vitéz katonák (no meg a polgári népség) hatalmas és lelkes eljenzései. Egyik helybeli fényképészünk a kedves ünnepségek részvevőit s katonaságot több fényképben is megörökítette.

Sorozási eredmény. Az 1891, 95, 96 beli neptekek sorozása volt e hét elején. Jelentkezett 524 állítás kötelese, melyből 370 alkalmas volt. Ezekből a közös hadsereghez 259 utaltak, míg 111 a honvédekhez vetek be.

Az italméresi illeték felelőbizottság a most folyó három évre 1915—17 következőkép lett összeállítva. A megye részére elnökül Blaskovics Ferenc kanonok, tagokul: Klarner Vilmos és Schwarz János. Versecz városa részére elnökül: Dr. Dajkovic István, tagokul Zoffmann Sándor és Unger József.

O. M. K. E. Az egylet vezetősége közli az érdekeltekkel, hogy a Dunagőzhajózási Társaság és a M. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. a folyó hajózási evadra is engedélyezte a tagok részére a szokásos hajózási kedvezményt. A Dunagőzhajózási Társaság kedvezménye abban áll, hogy a tagok a devény-orsovai és tiszai vonalakon egész II. oszt. jeggyel az I. o. helyen utazhatnak, ha felmutatják az OMKE részéről kiállított arcképes igazolványt. A M. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. azt a kedvezményt engedélyezte, hogy a tagok a társaság összes vonalain (a budapest-dömösi vonal kivételével) II. oszt. menetjegy váltása mellett az I. osztályban utazhassanak, amihez szintén az egyesület által kiállított tagsági igazolvány felmutatása szükséges. A tagsági igazolványokat a tagok részére az OMKE központi irodája állítja ki, egy aláírással ellátott vizit-alaku ténykép és 60 fillér költség beküldése ellenében. Akik tehát ezen kedvezményt igénybe óhajtják venni, sziveskedjenek a verseczi kerület ügyvezető alelnökéhez, Wassermann Hugó urhoz fordulni, aki a szükséges igazolványokat be fogja szerezni.

Przemysl vára ellenállása megtörtén. Mintán sok földünk, de különösen a két házi ezredünk legénysége van Przemyslben, hozzuk a következőket: Moszkva. A lapok katonai szakértői megállapítják, hogy Przemyslnél az oroszok nem folytattak újabban nagyobb akciót. A döntő támadásokat mellőzik és inkább a vár kiegészítésében bíznak. Az oroszok számolnak Przemysl hosszabb ellenállásával és — írják a lapok — valószínűleg egyébb harcterekek dol el a vár sorsa. Bécsből jelentik; Przemysl körül a harcok már egész szünetelnek. Az oroszok eddigi minden kísérlete megtörtént a vár erősségein és a védők vitézségén. A kudarcot már az orosz lapok is beismerik, bár szépíteni akarják az eseményeket. Katonai írók egész apparátussal vonulnak fel igazuk védésére. Óles tudósítások jelennek meg és figyelmeztetik a közönséget, hogy olyan modern és erősen, ügyesen védett vár, mint Przemysl, nem juthat egyhamar az ellenség kezére. Sőt — hogy a kudarc látszatát elhárítják — ahhoz az eszközhöz nyulnak, hogy egyszerűen kijelentik: Przemysl sorsát nem kell provokálni, nem kell a döntő támadásokat forszírozni, amelyek irtózatos véraldozatokkal járnak, hiszen a legnagyobb valószínűség szerint a vár sorsa a többi harc színtereken ugy is eldől. Maguk az orosz lapok ezafolják meg azt a hírt, hogy a várban nincs elegendő élelmiszer. Az lehetséges — jegyzik meg — hogy a nagy élelmiszer és muníció készlete megfogyott, de Przemyslben közvetlen veszély nincs és a vár még hosszú ideig ellenállásra képes.

A verseczi áll. főreáliskola ifjúságának hangversenye. A verseczi áll. főreáliskola ifjúságának 1915. március hó 15-én tartott jótékony célú hangversenye fényes erkölcsi és anyagi sikerrel járt. A hangverseny 580 f. K. juttatott a jótékony célokra. Felülfizettek: Versecz tn. város közönsége 20 k., Behler János 10 k., Weifert Karolyne, Buró Péter dr. és Márkovics György dr. 6—6 k., Haag Aladár dr. Hammerschmidt Alfréd, Senner Theofil és Bodry Mihály 5—5 k., Benesik József, Kirchner Amán, Hack Róbert, Lobmayer Nándor, Tausz Rezső és Seemayer János 4—4 k., Edvi Ilés

Arpád, Weitner Ferenc, Nikolics István, Gerő Vilmos, Városi Tűzoltóság 3—3 k., Hauser Károly, Zappó Ede dr., Petrovics Szilárdné, Dinda János, Treier Nándor, T. H., Brasován Gy., Jovanovits Miláné és Fierz Arpád 2—2 k., Gerő Viktor Schurits Nándor 1—1 k., Bartha János 60 f., Benzion János 10 fill. Összesen: 127 k 70 f.

Az elemi iskolák VI. osztályának záróvizsgálatai. A vallás- és közokt. miniszterium a mezőgazdasági érdekekre való tekintettel intézkedett az iránt, hogy az idén az elemi iskolák hatodik osztályának záróvizsgálatait a törvény által megengedett legkorábbi időben, vagyis április hónapban tartásig meg mindazokon a helyeken, ahol azt a helyi viszonyok meg kívánják.

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemű áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi, a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R.-T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytőzsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

— Felelős szerkesztő: KIRCHNER ERNŐ. —

HIRDETESEK

3254—1915. sz.

M. kir. földmivelésügyi minister.

2800—1915 eln.

Valamennyi alispánnak thatósági joggal felruházott város polgármesterének.

Mivel a hadkötelezettség és a hadiszolgáltatások igénybevétele következtében mezőgazdaságunkban nagyon sok munkaerő hiányzik, a legelső és legfontosabb feladat most az, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel mégis biztosítsuk, hogy egy talpalatnyi termőföld se maradjon megműveléses termés nélkül. Ezt a nagy, nehéz és a hadviselés szempontjából is elsőrangú fontossággal bíró feladatot közigazgatási hatóságok és az értelmiség vezetésével és támogatásával a gazdálkodó közönségnek a maga erejéből kell megoldania. A feladat nehézsége miatt senkinek sem szabad se elcsüggedni, se tétovázni, se félreállni, mert ha még nehezebb viszonyok között a legutóbbi években a balkáni államok földmivelő népe összetartással, fokozott munkával, okos beosztással az akkori háború dacára is el tudta végezni minden mezőgazdasági munkáját, ugy bizonyára a helyes vezetés és szervezés, az érdekeltek józan felfogása és a hazai föld szeretetének buzgalma, nálunk még inkább biztosíthatja a kívánatos eredményt.

Abban a meggyőződésben, hogy ugy alspán ur, mint a törvényhatóság és a közérdek minden tisztviselője és alkalmazottja vármegye értelmiségével együtt mélyen átérzik azt a nagy kötelességet, amelynek teljesítése a legszelb hazafias cselekedet is, felkérem alispán urat, hogy az egyházmegyei főhatóság, a gazdasági egylet, a hadbavonultak segélybizottsága, a tanfelügyelőség, a gazdasági felügyelőség képviselőinek s más közérdekű munkára hajlanó személyek felkérésével alakítsunk vármegyei gazdasági intézőbizottságot, mely alis

pán ur elnöklété alatt a központi vezetés és irányítás feladatait látja el, a járási főszolgabírákat pedig utasítsa alispán ur, hogy a legsürgősebben személyesen járjanak el minden községben s a helyi viszonyoknak megfelelően az előjáróság, a helybeli lelkészek és tanítók s más, a közérdekű munkára hajlandó személyek felkérésével alakítsanak községi (esetleg körjegyzőségi) gazdasági bizottságot, amelynek feladata lesz, a főszolgabíróval való állandó összeköttetésben az egész helyi szervezkedést megvalósítani s így a gazdasági munkák végzését biztosítani. Már igen sok helyen láthatni biztató jeleit annak, hogy a földmivelő közönség a sulyos helyzetben is tud magán segíteni. Az idősebbek, az asszonyok és gyerekek sokszorosan fokozott szorgalommal dolgoznak, ahol lehet, gazdasági gépek munkáját veszik igénybe, jármozzák a teheneket is, akinek igás fogata van, segít annak a szántásnál akinek most nincsen igaereje és általában az a fel fogás lép előtérbe, hogy most nem az a fontos, hogy minden gazdaságban mindenféle munka az eddigi szokás rendje és a vetésforgó szerint elvégeztessék, hanem az, hogy a békés időkben különben célszerű és hasznos, de közvetlen hatásában kevésbé fontos és később is pótolható munkák elhagyásával, most minden kicsi és nagy gazdaságban egymás megsegítésével az a munka legyen elvégezve, amely az ideai természet előkészítése és betakarítása érdekében multhatatlanul szükséges. Az a körülmény, hogy a földmivelő közönség ilyen helyes eljárását nemcsak szörványosan észlelhettük, megnyugvást adhat abban a tekintetben, hogy ha alispán ur és az értelmiséggel együtt dolgozó közigazgatási szervezet lelkesedéssel és komolyan neki lát a gazdasági munkák szervezésének, működésük mindenütt fényes sikerrel fog járni.

Az első teendő, amelynek elvégzését biztosítani kell, s amelyre a járási szolgabíráknak az intéző gazdasági bizottság megalakítása előtt is különösen nagy figyelmet kell fordítani az, hogy az őszekben mutatkozó hiány tavaszi vetésekkel úgy pótoltsanak, hogy minden gazdaságilag használható terület emberi vagy állati táplálékul alkalmas terményekkel be legyen vetve.

A szükséges igaerőt a közönségnek első sorban egymás megsegítésével lehet pótolni, azok pedig, akik a hadiszolgáltatás címén elvont állatokért pénzt kaptak, vagy más pénz felett rendelkeznek, esetleg úgy szerezhetnek új állatokat, ha a gazdasági felügyelőségnek megbízást adnak, hogy részükre a megfelelő árban állatokat vegyen és szállíthasson. E részben a gazdasági felügyelőseget utasítottam, hogy alispán urnak álljanak rendelkezésére. A gazdasági felügyelőknél ilyen akcióval kapcsolatban felmerülő összes költségeit tárcámból fedezni fogom.

A szükséges igaerőt illetőleg megemlítem még, hogy 1914. L. t. c. 5 §-a alapján alispán ur felterjesztésére hajlandó leszek a felhatalmazást megadni a személyes szolgáltatás elrendelésére és a közérő kirendelésére. Az 1914. L. t. c. 6 §-a értelmében ilyen esetben járó térítéseket illetőleg megjegyzem, hogy leghelyesebb eljárás az lesz, ha a térítési összegek azok, akik javára a szolgáltatás igénybe vétetik, előre beszolgáltatják a községi előjáróságnak s ez a térítési összegek bevételezéséről és kiadásáról rendes elszámolást készít. Ha azok, akik javára az idézett törvény 5 §-a alapján a szolgáltatás igénybevétele elrendeltetik, pénzzel nem rendelkeznek s maguk azt nem is képesek mástól kölcsönként megszerezni, mindhogy az idézett törvény 6 §-a értelmében a térítéseket készpénzben kell megfizetni, vagy a községnek, vagy a törvényhatóságnak lehet a megfelelő előlegezésről gondoskodnia.

(Vége köv.)

1519 sz. 1915

Hirdetmény.

A mezőrendőri törvény 50 §-a értelmében minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt legkésőbb azonban március hó végéig a belsőerdegekben majorokban, szőlőkben gyümölcsösökben és kertekben levő fák és bokrait kártékony hernyóktól illetőleg hernyó fészkektől és lepketojásoktól megvédeni s az összegyűjtött hernyófészkeket és hernyótojásokat előadni.

A később mutatkozó kártékony hernyók valamint a cserbogarok is megfelelő módon pusztítandók.

A fentidezett törvény szakasz rendelkezéseinek áthágása a 95 § h pontja alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Rendőrkapitányság, Versecz, 1915. évi március hó 12-én.

rőkapitány h. **Albach Ferencz,**
tbalk pítány mezőrendőri előadó.

3508 szám tan. 1914.

Hirdetmény.

Az 1886 évi XXI. t. c. 7 és 8 szakasza alapján ezennel közhírré tétetik, hogy a városi törvényhatósági bizottságának 1915 február hó 27-én 44 jkvi 2637 ikt. 1915 szám alatt Heinrich Sebestyén építész mérnöknek a honvéd tüzérségi laktanya tervezéséért járó 10000 kor tiszteletdíj kiutalványozása tárgyában hozott határozata f. évi március hó 17-ől kezdve 15 napon át Caiman Pál városi tanácsnok irodájában a hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve.

Versecz, 915. évi március hó 12-én.

Dr. **Rezucha,** kir. tanácsos, polgármester.

1944 1915 szám.

Hirdetmény.

Az 1912. évi LXIII. t. c.-ben nyert meghatalmazás alapján az élelmiszerek árát következőképpen állapítom meg:

Megjegyzem, hogy az alább részletesen feltüntetett árak mindaddig érvényben maradnak, a míg újabb hirdetmény azokat hatályon kívül nem helyezi.

Aki a részletezett árakon felül elárusít, vagy a vevő, aki ezen az áron önkényű túllírat kihágást követ el és elzárással valamint pénzbüntetéssel büntetettik.

Minden kereskedő köteles ezt az árjegyzéket üzletében szembe őltő helyen kifüggeszteni.

1. Rostély, felsal fehérpecsenye	kg	2-80	K
2. Leves hús	"	2-	"
3. Nyakhús, fejhús, ökörfark	"	2-	"
4. Novendékmarha	"	1-80	"
5. Borjucomb	"	2-50	"
6. Borjuborrás	"	2-20	"
7. Bárány	"	2-	"
8. Sertéscomb	"	2-40	"
9. Karaj	"	2-60	"
10. Juh hús	"	1-20	"
11. Tepertő	"	1-60	"
12. Zsir és hárj	"	4-	"
13. Tej (literje)	"	—24	"
14. Tejfel (literje)	"	1-	"
15. Vaj	kg	2-40	"
16. Nullás liszt	"	—80	"
17. Kenyér liszt (50% buza liszt 50% kukorica liszt)	"	—48	"
18. Házi kenyér (mely csak 1—2 kiló nagyságban süthető)	"	—48	"
19. Borsó	"	2-	"
20. Lencse	"	2-	"
21. Száraz bab (literje)	"	—60	"
22. Burgonya	"	—16	"
23. Savanyított káposzta	"	—40	"
24. Hagyma	"	—60	"
25. Verespaprika	"	2-40	"
26. Süveg cukor	"	1-	"
27. Kocka cukor	"	1-04	"
28. Tehén turó	"	—50	"
29. Juh turó	"	1-60	"
30. Tojás drb.	"	—10	"
31. Konyha só	"	—32	"
32. Füstölt szalona	"	4-	"
33. Nyers szalona	"	3-60	"
34. Füstölt kolbász és hurka	"	4-	"
35. Csirke (kilója)	"	1-40	"
36. Pulyka	"	1-60	"
37. Liba (tömött)	"	2-	"
38. Liba	"	1-40	"
39. Rucsa	"	1-40	"
40. Galamb (párja)	"	1-	"
41. Lóhús (vesepecsenye)	"	1-80	"
42. Leveshús	"	1-32	"
43. Füstölt hús	"	1-16	"
44. Debreceni (füstölt)	"	1-32	"

Versecz, 1915. évi március hó 17-én.

Dr. **Harkevics György,**
rendőrfőkapitány.

2923—1915 sz.

Joanovich Sándor kir. kormánybiztostól,
Szám: ad 669 kmb. 1915.**Tárgy: Szarvasmarha kivétel eltiltása.**

Főszolgabíráknak, polgármestereknek, rendőr (fő)kapitányoknak és csendőrszakszparancsnokságoknak Krassó-Szörény és Temesvármegyékben, Temesvár és Versecz városokban.

A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság közlése, de tudomásom szerint is a vágómarhabeszerzése az utóbbi időben a legnagyobb nehézségbe ütközik.

E baj oka abban keresendő, hogy kormánybiztosságom területéről, amelyen az állattenyésztés a lakosság tekintélyes részének fő kereseti ága, igen sok vágómarhát szállítanak el.

Ennek következménye a szarvasmarha-állomány olyan megcsappanása lehet, hogy abból sem a katonaság, sem a polgári lakosság szükséglete nem lesz fedezhető, másrészt a gazdasági munkák elvégzésére sem marad elegendő igaerő.

Ennélfogva elrendelem, hogy további intézkedésig kormánybiztosságom területéről szarvasmarhát sem élő, sem levágott állapotban kivinni nem szabad.

E rendelkezésem, közhírrétételével azonnal életbelép.

E rendelkezésem életbeléptével minden a már bevásárlás korlátozására eddig kibocsátott rendelkezésem hatályát veszti.

Az igazolhatóan életbelépés előtt vásárolt marha 48 órán belül az I. fokú közigazgatási hatóság engedélyével elszállítható. Az elszállítás biztosításának megtörténte után az engedély visszaélés megállítása céljából bevonandó.

A marhalevél kezeléssel megbízott közegeket kormánybiztosságom területén kívül fekvő területre irányítani szándékolt, szarvasmarhákra marhalevél kiállításától fegyelmi felelősségre vonás terhe alatt tiltom.

Magától értetődik, hogy a katonai hatóságokon kívül a kormánybiztosság területén lakó mészárosok és gazdák előbbiektől levágás, utóbbiak mezőgazdasági célokra marhát szabadon vásárolhatnak.

Felhívom a polgármestereket és a járási főszolgabírákat, hogy e rendelkezésem azonnali közhírré tétele és szigorú végrehajtása iránt intézkedjenek; különösen ügyeljének arra is, hogy kupecsek a marhát össze ne vásárolják s ezzel a marha árának mesterséges fölemelését elő ne idézzék.

A csendőrséget és rendőrséget felhívom, hogy e rendelkezés pontos betartását szigorúan ellenőrizze, s ha azt tapasztalná, hogy a szarvasmarhát lábba akarnak kihajtani, kormánybiztosságom területéről azt akadályozza meg, a rendelkezésem kijátszására marhalevél nélkül kötött adásvételekről az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság értesítendő.

Temesvár, 1915. évi március hó 13-án.

Joanovich s. k.
kir. kormánybiztos.**Világhírű találmány!****Szőlőgazdák figyelmébe!**

A szőlő permetezéséhez szükséges és matulmagas árban levő kékgyalix (kék) helyett pölő, sőt jóval felülmuló

peronosz-porra

felhívjuk szives figyelmét, e pornak összetétele kitűnő eredményt mutatott fel, tehát kérjük a szőlőgazdákat, hogy szükségletét mielőbb rendelje meg, nehogy a rendelés összetörődése miatt az áru későn érkezzen.

Mintául küldünk 5 kgr. postacsomagot franko 680 fillér ellenében, mely összeget kérjük előre beküldeni. Métermázeánkint 120 kor. utánvétel mellett budapesti vasuti állomásig szállítjuk.

B. rendeléseiket várva

tisztelettel

Hoffmann B. Béla

Iroda: Budapest, IX. Ferencz körút 7.

Gazdáknál bevezetettek magas jutalékkal felvétetnek.